

Hmeljarski likof

Težkemu in napornemu obiranju hmelja sledi zaključek – **hmeljarski likof**. Praznovanje sledi dobro in uspešno opravljenemu delu.

Običaje, ki so povezani s to žlahtno rastlino, vsako jesen tradicionalno predstavimo na hmeljarskem likofu. Prikažemo ročno obiranje hmelja, običaje na hmeljišču in v prostem času obiralcev ter **hmeljarskega starešino** in **princeso**, ki simbolizirata hmelj; starešina predstavlja hmeljevo rastlino, princesa pa njen plod oz. hmeljevo kobulo.

Hmelj

Hmelj (*Humulus lupulus* L.) spada v družino konopljev in je večletna industrijska rastlina, ki izvira iz Azije. Pridelujemo ga zaradi vsebnosti grenke lepljive snovi - lupulina. To je rumen prah na krovnih listih storžkov, ki vsebuje grenčine in aromatične snovi.

V hmeljiščih gojimo le rastline ženskega spola; podzemni del rastline je korenika, imenovana štor, ki je večletna; nadzemni deli pa so steblo oz. trta, listi in zalistniki, imenovani panoge, ter cvetovi in storžki – pridelek.

Hmelj se obira pozno poleti (od sredine avgusta do začetka septembra), ko storžki vsebujejo največ industrijsko zanimivih snovi.

Večino hmelja uporabijo v pivovarstvu kot dodatek pri proizvodnji piva, manjši delež pa pri izdelavi zdravil. Pri proizvodnji piva je hmelj nenadomestljiva surovina, saj daje pivu prijetno zaokroženo grenkobo.

Vir: doc. dr. Barbara Čeh Brežnik

Prireditve, povezane s hmeljem v Žalcu in Spodnji Savinjski dolini

Hmelj in hmeljarstvo sta simbola Spodnje Savinjske doline. Njun pomen in običaje, povezane s to žlahtno rastlino, ohranjamo tudi s prireditvami:

- postavljanje hmeljev,
- dan hmeljarjev, izbor hmeljarskega starešine in princese,
- začetek obiranja hmelja,
- obiranje hmelja na star način,
- pohod po hmeljski poti,
- hmeljarski likof.

TURISTIČNI INFORMACIJSKI CENTER

Šlandrov trg 25, SI-3310 Žalec
Tel.: +386 (0)3 710 04 34, Fax: +386 (0)3 712 12 62
E-pošta: zkst.tic@siol.net, www.zkst-zalec.si

foto: ZKŠT Žalec, S. Sadnik, M. Orožim, D. Vrbovnik, M. Kapus, T. Škorjanec

Izdali: ZKŠT Žalec

Zgodba o hmelju in pivu

Ko se v spodnji dolini Savinje hipoma odpre edinstven pogled na hmeljeva polja, ki se bohotijo v svetlobi dneva, se znajdemo sredi čudovite in žive zgodbe o napitku in ljudeh.

Tukaj, na urejenih prostranstvih, čutna rastlina hmelja neutrudno pošilja svoje korenine globoko v zemljo, medtem ko proti nebu ovija zeleno plezalko. Poleti se njeni ljubki storži oblečejo v zlat prah. Takrat se vsako leto ob istem času kapljice truda obdelovalcem povrnejo v obliki čudovitega napitka.

Ekomuzej hmeljarstva in pivovarstva Slovenije zgodbo o hmelju skrbno in na sodoben način pripoveduje zvedavim popotnikom, vedoželjnim obiskovalcem, neutrudnim raziskovalcem in seveda prekaljenim prebivalcem te svetle doline. Ne pričakujte običajne muzejske izkušnje, temveč čutno in poučno povabilo na živečo pot resničnih občutkov hmeljarstva in pivovarstva, ki je nanazadnje del vseh nas.

Ekomuzej hmeljarstva in pivovarstva Slovenije
Cesta Žalskega tabora 2
3310 Žalec, www.ekomuzej-hmelj.si

Informacije in najava skupin:
TIC Žalec, Tel.: 03/710 04 34, zkst.tic@siol.net

Ekomuzej hmeljarstva in pivovarstva Slovenije

Ekomuzej hmeljarstva in pivovarstva Slovenije, ki je odprl vrata konec novembra 2009 v Žalcu, je pomembna pridobitev za celotno Spodnjo Savinjsko dolino. Tako so zgodbe o življenju hmeljarjev nekoč in danes ter orodja, povezana s hmeljarstvom, ponovno zaživel in bodo živela še za naše zanamce.

Osrednji muzej, ki je v prostorih nekdanje sušilnice hmelja v Žalcu, je urejen v petih nadstropjih. Obiskovalec v njem spoznava prehrano, običaje, načine preživljanja, številne hmeljske izdelke ter orodja za pridelavo in obdelavo hmelja. Zbirka je nastala s pomočjo družin, ki živijo s hmeljem ter njihove dokumentacije, fotografij in spominov. Ime ekomuzej izhaja iz njegove povezanosti z okoljem in ljudmi, ki živijo v njem. V muzeju sta na ogled še dva sušilna jaška, da obiskovalci lahko vidijo, kako so se sušile velike količine hmelja. Ob muzeju so urejeni tudi rastlinjaki Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, v katerih lahko obiskovalci spremljajo hmeljno rastlino v vseh letnih časih.

Ponudbo osrednjega muzeja dopolnjujejo vstopno-informacijske točke (VIT):

- VIT Braslovče ponuja urejen prireditveni prostor in informacije v prostorih občine, Občina Braslovče, Braslovče 22, 3314 Braslovče, tel.: 03/703 84 00.
- VIT Polzela se ponaša z urejeno „horizontalno sušilnico“ na Gradu Komenda, Občina Polzela, Polzela 8, 3313 Polzela, tel.: 03/703 32 00.
- VIT Prebold nudi informacije v prostorih občine Prebold, Občina Prebold, Hmeljarska cesta 3, 3312 Prebold, tel.: 03/703 64 00.
- VIT Tabor se nahaja v prostorih Doma krajanov, Občina Tabor, Tabor 21, 3304 Tabor, tel.: 03/705 70 80.
- VIT Vransko je v Schwentnerjevi hiši, Občina Vransko, Vransko 59, 3305 Vransko, tel.: 03/703 28 00 in
- VIT Žalec v Savinovi hiši, TIC Žalec, Šlandrov trg 25, 3310 Žalec, tel.: 03/710 04 34.

Hmeljarstvo nekoč

Pohod po hmeljski poti

Tradicionalna prireditev, ki se odvija vsako zadnjo soboto v avgustu s pričetkom ob 9. uri.

1 Začetek in konec poti je pred **dvorcem Novo Celje**, kjer je bil eden prvih nasadov hmelja v Savinjski dolini.

2 Skupaj 14 km dolga pot vodi med hmeljišči najprej do **ribnika Vrbje** – naravnega rezervata in zatočišča več kot 130 vrstam ptic.

3 **Rimska nekropola** – arheološki park z veličastnimi grobnicami rimskih veljakov, ki so bogato okrašene z rimskimi mitološkimi motivi.

4 **Ekomuzej hmeljarstva in pivovarstva Slovenije** Muzej, kjer lahko obiskovalci vidijo in občutijo, kako so prebivalci Spodnje Savinjske doline povezani s hmeljem.

Prijazno vabljeni.

